

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 4P/51/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3518202789
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Búliková
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2019:3518202789.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou Mgr. Alenou Búlikovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú O. C., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, dieťa rodičov, matky O. W., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. X., C.. D.. Z.. Š.P. XXX/XX, štátne občianstvo SR a otca M. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XXX, štátne občianstvo SR, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Nad maloletou O. C., nar. XX.XX.XXXX, sa n a r i a d' u j e ústavná starostlivosť v zariadení W. E. I. N. Z. V., so sídlom P. I. XX, XXX XX X..

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletej O. C., nar. XX.XX.XXXX, sumou vo výške 50,- Eur mesačne, ktoré je p o v i n n á poukazovať na účet W. E. I. N. Z. V., vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, s účinnosťou od právoplatnosti rozhodnutia.

III. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej O. C., nar. XX.XX.XXXX, sumou vo výške 100,- Eur mesačne, ktoré je p o v i n n ý poukazovať na účet W. E. I. N. Z. V., vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, s účinnosťou od právoplatnosti rozhodnutia.

IV. Týmto sa r u š í uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 5P/73/2018-12 zo dňa 30.07.2018, právoplatné dňa 21.08.2018, s účinnosťou od právoplatnosti výroku I. tohto rozhodnutia.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Tunajší súd uznesením č.k. 4P/53/2018-6 zo dňa 14.09.2018 ex offa začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou O. C., nar. XX.XX.XXXX. Maloletá bola neodkladným opatrením nariadeným uznesením tunajšieho súdu č.k. 5P/73/3/2018-12 zo dňa 30.07.2018, dočasne zverená do starostlivosti detského domova I. D., P. I. XX X. - V. (teraz W. E. I. N. Z. V.). Dôvodom vydania neodkladného opatrenia bola skutočnosť, že v domácom prostredí bol vážne ohrozený riadny psychický a sociálny vývoj maloletej, pretože matka jej výchovu absolútne nezvládala a neposkytovala maloletej zdravé a stabilné výchovné prostredie. V rodine maloletej v danom čase nebola dospelá osoba, ktorá by bola schopná výchovu maloletej zvládnuť a ochotná ju zabezpečiť. Stará matka bola s maloletou v konflikte rovnako ako matka, z dôvodu, že neschvaľovala vzťah maloletej s Z., pričom ani maloletá nechcela ísť k matke. S otcom maloletá nemala v danom čase vytvorený žiaden vzťah, nakoľko rodičia sa ešte v útlom veku maloletej rozišli.

2. Matka maloletej na začiatku konania so súdom riadne spolupracovala, zásielky súdu riadne preberala a na prvé pojednávanie sa aj riadne dostavila. Na ďalšie pojednávanie sa už nedostavila bez riadneho

ospravedlnenia. Predvolanie na posledné pojednávanie už v odbernej lehote vôbec neprevzala. Súd preto postupoval podľa § 31 C. m. p. aj bez prítomnosti matky maloletej.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov maloletej, kolízneho opatrovníka i samotnej maloletej O., ďalej listinnými dôkazmi: správami kolízneho opatrovníka zo dňa 07.11.2018, 05.06.2019; správami W. E. I. N. Z. X. - V. zo dňa 02.11.2018, 22.05.2019, Správou o aktuálnom názore maloletej na rodinu zo dňa 17.05.2019; potvrdeniami predloženými matkou o výške nájomného za byt, úhradách za plyn a elektrinu (čl. 17); potvrdením Sociálnej poisťovne o výške nemocenských dávok vyplatených matke za obdobie od 01.07.2017 do 31.08.2018; potvrdeniami ÚPSVaR Nové Mesto nad Váhom o evidencii matky ako uchádzačky o zamestnanie, o poberaní dávky v hmotnej núdzi za rok 2017 a 2018, o poberaní prídavku na dieťa za rok 2017 a 2018; potvrdeniami o príjmoch matky od zamestnávateľa O. H., H.. H. Z..A.. za obdobie 04/2018 - 07/2018 (čl. 20), J. H., N..H.. za obdobie od 09 - 10/2018 (čl. 79), M. P., H..Z..A.. za obdobie od 03/2019 - 06/2019 (čl. 82), D. E. H., H..Z..A.. za obdobie 07/2019 (čl. 78), N. H. H., H..Z..A.., za obdobie 08/2019 (čl. 84); potvrdeniami o príjme otca od zamestnávateľa Y. H., H..Z..A.. za obdobie od 10/2018 - 09/2019, ako aj lustráciami v Registri obyvateľov SR, Sociálnej poisťovni i ostatným obsahom súdneho spisu, pričom zistil nasledovný stav:

4. Maloletá O. C., nar. XX.XX.XXXX, pochádza z partnerského vzťahu matky O. W., nar. XX.XX.XXXX a otca M. C., nar. XX.XX.XXXX. Rodičia maloletej spolu nežijú od roku 2008. Maloletá O. bola následne zverená matke. Otec s maloletou v styku dlhodobo nebol (zavinením matky), preto sa medzi otcom a maloletou O. nevytvoril plnohodnotný vzťah rodiča a dieťaťa.

5. Matka výchovu O. dlhodobo nezvládala. Nedokázala maloletú pochopiť ani vhodne usmerniť, čo vyvolávalo u maloletej nezvládnuteľné záchvaty hnevu. Vzájomný vzťah O. a matky bol dlhodobo výrazne konfliktný, preto matka maloletú v novembri 2016 umiestnila do I. W. E. I. J. Y., H. X, na tzv. dobrovoľný pobyt. Ten bol ukončený k 30.06.2018 a maloletá O. sa následne vrátila do domácnosti matky, pričom od septembra 2018 mala nastúpiť do Základnej školy v H. X.. V priebehu letných prázdnin 2018 sa však vzťahy medzi O. a jej matkou opäť výrazne zhoršili, pretože v dôsledku dlhodobého odlúčenia už neboli schopné spolu fungovať v jednej domácnosti. Matka nevie naplniť psychické potreby maloletej, ani rešpektovať a realizovať odborné odporúčania, pokiaľ ide o komunikáciu a prístup k maloletej, čo zákonite viedlo k napätiu a konfliktom. Situáciu zhoršovala skutočnosť, že O. si našla priateľa rómskeho pôvodu, čo matke /a aj starej matke/ výrazne prekážalo. Matka situáciu riešila tým, že maloletú doma zamykala a nechcela ju nikam púšťať, proti čomu sa maloletá vzpierala a odmietala matku rešpektovať. Ich vzájomné konflikty vygradovali až do takej miery, že matka maloletú O. vyhodila z domu. Na základe týchto udalostí bola maloletá, v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a za súhlasu matky, neodkladným opatrením č.k. 5P/73/2018-12 zo dňa 30.07.2018 dočasne zverená do starostlivosti W. E. I. N. Z. V. (ďalej i len „CDR“), kde sa od 30.07.2018 nachádza doposiaľ.

6. Adaptácia maloletej O. v CDR prebehla veľmi dobre a bez výraznejších ťažkostí, keďže na podobný režim bola zvyknutá z dlhodobého pobytu v Diagnostickom centre. Úspešne ukončila základnú školu, pričom bola prijatá do Y. na strednú (internátnu) školu so zameraním na predprimárne vzdelávanie. V CDR jej je poskytovaná odborná psychologická pomoc, okrem toho navštevuje pedopsychiatra. V septembri 2019 nastúpila na strednú školu do Y.. Tam sa však zakrátko vyskytli problémy so správaním maloletej a požívaním alkoholu, čo viedlo hneď v úvode k podmienenému vylúčeniu zo štúdia. V čase rozhodovania súdu mala na stredoškolskom internáte sprísnený režim a zakázané vychádzky.

7. Pokiaľ ide o predpoklady rodičov zabezpečiť riadnu výchovu maloletej, súd vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že vzťah matky a maloletej O. je v súčasnej dobe obojstranne veľmi vážne narušený. Matka vo vzťahu k maloletej akoby rezignovala, pričom podľa názoru súdu, si svoj podiel zodpovednosti na súčasnej nepriaznivej situácii maloletej dostatočne neuvedomuje. Vyjadrila sa tak, že maloletú do svojej starostlivosti nechce a súhlasila s jej zverením otcovi so slovami: „Veď nech si vyskúša, aké to je“. Maloletá O. kontakt s matkou momentálne odmieta a do jej starostlivosti sa určite nechce vrátiť.

8. Otec maloletej od umiestnenia maloletej v CDR o O. javí vážny a intenzívny záujem. O. navštevuje v CDR, obstaráva jej potrebné veci, má prehľad o jej aktuálnych potrebách a problémoch. Vzhľadom k tomu, že nemal v domácnosti dostatok priestoru, aby O. mohla mať vlastnú izbu a potrebné súkromie, rozhodol sa v blízkej budúcnosti upraviť svoje bytové podmienky prístavbou, čo však pre neho nie je úplne jednoduché ani po právnej, ani po finančnej stránke.

X. O. pôvodne začala chodiť do domácnosti otca pravidelne na víkendy. S otcovou súčasnou manželkou si rozumie. Spočiatku boli návštevy O. u otca častejšie a v zásade bezproblémové, pričom ich pozitívne vnímala aj O.. Postupom času sa však niečo zmenilo a začalo dochádzať k určitým problémom so správaním O. aj v domácnosti otca. Odmieta pomáhať pri bežných veciach, celý čas preleží na gauči s mobilom, nejaví záujem o iných členov domácnosti, nechá sa obsluhovať, pričom si po sebe

ani len neodnesie veci zo stola, otca nerešpektuje. Frekvencia návštev u otca postupne poklesla, a to pre nezáujem zo strany O..

10. Ako problém sa javí skutočnosť, že medzi O. a otcom nie je vytvorený dostatočne kvalitný, blízky vzájomný vzťah, je pre ňu viac-menej cudzím človekom. Pre O. je problematické vnímať osobu otca ako rodiča v pravom slova zmysle, ako svoju autoritu, ako svojho blízkeho, resp. najbližšieho. Objektívne sa poznajú príliš málo na to, aby vedeli, čo môžu navzájom od seba očakávať a boli schopní účinne zvládať O. súčasné problémy. Nie je v tomto smere nepodstatné, že O. mala v minulosti od matky sprostredkované výlučne negatívne informácie o osobe otca.

11. Lenka v priebehu konania jednoznačne prezentovala, že nechce odísť z W. E. I. N. Z.. Je tam spokojná, zvyknutá a život v zariadení jej vyhovuje. Prechodu do domácnosti otca sa bránila, pričom otcovi povedala, že pokiaľ ju má rád, nechá ju v W. E. I. N. Z., inak si niečo spraví. Otec považoval za vhodné postoj O. rešpektovať, nakoľko sa obával vzniku ďalších problémov zo strany O.. Jeho vzťah k nej sa však nezmenil, akceptuje ju aká je, s tým, že sa pokúsi o vybudovanie vzťahu s O., aby sa prípadne mohla rozhodnúť pre život v jeho rodine.

12. V súvislosti s prechodom O. na strednú školu, kedy sa vyskytli výraznejšie problémy s požívaním alkoholu a cigariet, otec prehodnotil svoj postoj tak, že za týchto okolností si O. do svojej starostlivosti netrúfa vziať. O. ho síce v nevyhnutnej miere rešpektuje (napr. nedovolí si opiť sa počas pobytu u otca), avšak otec sa prevzatia O. do svojej starostlivosti za týchto okolností obáva, nakoľko si je vedomý svojej zodpovednosti. Na O. sa pravidelne informuje tak v CDR, ako aj v novej škole, jej správanie s ňou mieni riešiť.

13. Súd len pre úplnosť dodáva, že iná vhodná osoba, ktorej by bolo možné maloletú O. zveriť, sa nenašla. Stará matka (z matkinej strany) nie je vhodným kandidátom, nakoľko O. mala pred svojim umiestnením so starou matkou obdobné konflikty ako s matkou, dokonca sa obe proti O. spojili, pokiaľ išlo o jej rómskeho priateľa. V súčasnej dobe O. kontakt so svojou starou matkou nevyhľadáva.

14. Podľa § 54 ods. 2 písm. b/ zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka.

15. Podľa § 54 ods. 5 zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

16. Podľa § 55 ods. 1 zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

17. Podľa § 81 ods. 1, 2 zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

18. Podľa § 62 ods. 1 až 5 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

19. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti

a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

20. Na základe uvedených skutočností dospel súd k záveru, že v tomto konkrétnom prípade je momentálne pre dieťa najoptimálnejším riešením nariadenie ústavnej starostlivosti. Vychádzal z toho, že návrat O. do starostlivosti matky je vylúčený pre jednoznačne odmietavý postoj tak matky, ako aj O., ako aj dlhodobosť a závažnosť vzájomných konfliktov medzi maloletou a matkou.

21. Zverenie maloletej O. do starostlivosti otca v čase, kedy O. prechádza „divokým“ obdobím (aj napriek poskytovanej odbornej starostlivosti), podľa názoru súdu, by narobilo viac škody než osohu. V živote O. by tým nastala výrazná životná zmena nielen v oblasti vzdelávania /začala študovať na internátnej strednej škole/, ale ešte aj v jej privátnej sfére. Bola by proti svojej vôli vyňatá z jediného ako tak stabilného prostredia, ktoré má a nútená žiť v domácnosti otca, s ktorým si zatiaľ nevybudovala silnejšiu väzbu. S prihliadnutím na adolescentný vek O., jej minulosť i osobnostné nastavenie, súd nadobudol presvedčenie, že takáto rozsiahla zmena v živote maloletej by, ani pri najlepšej vôli všetkých zúčastnených, nemohla momentálne viesť k inému, než ku ďalšej destabilizácii maloletej a gradácii už aj tak pomerne veľkých problémov maloletej.

22. Súd preto nariadil nad maloletou O. ústavnú starostlivosť, pričom maloletá naďalej zostane umiestnená v W. E. I. N. Z. V., kde sa t.č. už nachádza na základe neodkladného opatrenia.

23. Podľa § 81 ods. 1, 2 zákona o rodine, súd zároveň rozhodol aj o vyživovacej povinnosti oboch rodičov k maloletej O..

24. Matke súd určil vyživovaciu povinnosť vo výške 50 Eur mesačne, pričom vychádzal zo skutočností že matka dosiahla čistý priemerný príjem za obdobie od 03/2019 do 06/2019 vo výške cca 694 Eur (zamestnávateľ M. P., H..Z..A..), v mesiaci 07/2019 vo výške 460,87 Eur (zamestnávateľ D. E. H., H..Z..A..) a v mesiaci 08/2019 vo výške 265 Eur (zamestnávateľ N. H. H., H..Z..A..). Matka súdu predložila doklady o výdavkoch na bývanie vo výške cca 135 Eur mesačne (nájom 87,96 Eur + elektrina 22 Eur + plyn 25 Eur). Pri aktuálne dosahovaných príjmoch a preukázaných výdavkoch matky, je podľa názoru súdu v možnostiach matky prispievať na výživu maloletej O. sumou 50 Eur mesačne.

25. Otec maloletej navrhol, aby mu bolo určené výživné vo výške 100 Eur mesačne. V spoločnosti Y. H., H..Z..A.. dosiahol priemerný čistý mesačný príjem za obdobie 01/2019 až 09/2019 vo výške 937,83 Eur. Maloletej O. pritom dobrovoľne nakupuje všetky potrebné veci. Súd zároveň považoval za podstatné ponechať otcovi finančný priestor na to, aby bol schopný po finančnej stránke zrealizovať potrebnú prístavbu rodinného domu, aby mohla mať maloletá O. do budúca u otca samostatnú izbu.

26. Obaja rodičia sú povinní poukazovať určené výživné na účet W. E. I. N. Z. V., vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred.

27. Súd zároveň rozhodol o zrušení neodkladného opatrenia nariadeného uznesením 5P/73/2018-12 zo dňa 30.07.2018, na základe ktorého bola maloletá O. C. umiestnená v W. E. I. N. Z. V., a to s účinnosťou od právoplatnosti výroku I. o nariadení ústavnej starostlivosti.

28. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia a to na Okresný súd Nové Mesto nad Váhom (v šiestich vyhotoveniach). O odvolaní bude rozhodovať Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie v zmysle § 365 ods.1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods.1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Exekúciu na peňažnú povinnosť (výživné) vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).